

“Йому на роду було написано жити вічно.
Принаймні стільки ж, скільки живе Українська Пісня”.

Валерій ЯСИНОВСЬКИЙ

Не стало Леопольда Ященко. Композитора, науковця-фольклориста, Шевченкового лауреата, творця і керманича легендарного столичного етнографічного хору “Гомін”.

Йому на роду було написано жити вічно. Принаймні стільки ж, скільки живе Українська Пісня.

Мені здається, знов у його від свого народження. Такі люди з першої миті зустрічі стають твоєю Долею, і вже неможливо зафіксувати чіткого відліку, як неможливо згадати день і рік, коли ти промовив своє перше слово.

Оця світлина — одна з найдавніших у моїй “гомоніаді”. Мряковиння березня. 1982 рік. День народження Кобзаря. Перед нашим “стихійно організованим” співом. Зверніть увагу на фігуру зліва. Отаких фігур тоді крутилося коло нас щоразу добрий десяток. Не ховаючись, а навпаки — всім виглядом показуючи “чувство губокого возмущення”. Звісно ж, “компетентних органов”.

А він їх не помічав. Клято. Впритул. Так, наче ці фігури були зі слюди чи з того-таки мряковиння.

Він навчив того і нас. Не боятися, бо ми у себе вдома і нічого протиправного не робимо.

Отак і співали. Роками. Десятиліттями. Веснянок, купальських,

Відгомонів у вічну пісню

обжинкових, щедрівок-колядок і просто побутових, звичних, долучаючи перехожих, які ставали нашими побратимами і посестрами — учасниками і шанувальниками “Гомону”. Під прицілом лихих очей, “службітських” об’єктивів, під світлами дубців—“демократизаторів”.

І під шквал оплесків і захоплення вдячних глядачів. У столичному Києві, в Україні і поза нею.

...Пишу — не пишу, ліплю до купи зимні слова, якісь обірвані—розгублені фрази і задихаюся од спазму.

Відчиняю вікно — серед гулу опівнічного міста ясно вловлюю

його голос. У телефонній трубці: “Привіт — це Леопольд. Приходь співати”.

І баритон чистого оксамиту. У цій його авторській пісні, яку ми, не знаючи того, співали як народну. В сімдесяті, студентами, повторюючи за ніжним, трохи притулмленим співом вокально-інструментального ансамблю канадських українців, відтворюваним із напівпідпільної касети бувалим у бувальцях магнітофоном “Весна”:

*І от між нами високі гори
У негозору далечінъ простяглись,
І тільки в небі вечірнім зорі*

*Спокійно й тихо мерехтять,
як колись.*

Той Леопольдів голос неможливо забути. Як смуток його сопілки. На який озирилися сотні відсторонених, забембаних життям і клопотами облич у метро, трамваях, автобусах і просто на вулицях. Озирилися і перетворювалися на живих і сяйних.

Його ламали через коліно, позбавляли роботи, засобів до існування, йому погрожували, над ним знущалися. А він співав. І на той спів, як на святу зорю чи на спасенну ватру безпросвітної ночі, йшли, ходилися, злітовувалися люди. “Знову бачив отого чоловіка із сопілкою, — казав мені давно колись мій добрий знайомий і колега, чиновник Держагропрому. — Їде на ескалаторі та так самозрічено виграє! Дивак...” І раптом — наче густа тінь пробігла по його обличчю, враз поглибши очі. “А може, це ми диваки, Валерію?”

Ми. Жодного сумніву.

Він ніс нам Пісню. Рятівну, цілющу, родиму. Він повертав нам нас.

І сам став Піснею.

Йому на роду писано жити вічно. Поки України.

Центральне Правління ВУТ “Просвіта” ім. Тараса Шевченка, редакція тижневика “Слово Просвіти” та всі просвітні глибоко сумують з приводу втрати нашого доброго друга, відомого дисидента, композитора та керівника хору “Гомін”, народного артиста України Леопольда ЯЩЕНКА.

Леопольд Ященко створив хор “Гомін” 1969 року. Жодне фольклорне свято українського обрядового календаря не обходилося без участі цього удового колективу, кожну просвітнянську акцію супроводжували пісні хору Ященка. Воїстину народний улюбленийець, попри поважний вік (помер на 88-му році життя) Леопольд Ященко до останніх днів займався улюбленою справою і дарував радість українцям, працював на відродження незалежності держави.

Вічна пам'ять і земля пухом видатному українцеві!